

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **R. I., a. s.**, zast. JUDr. Jaroslavem Kopou, advokátem, se sídlem Brno, Mezírka 1, proti žalovanému: **Finanční ředitelství Brno**, se sídlem v Brně, nám. Svobody 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 21. 3. 2003, č. j. 29 Ca 242/2002 - 112,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 21. 3. 2003, č. j. 29 Ca 242/2002 – 112 **se zrušuje** a věc se mu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně dne 31. 7. 2002 se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal přezkoumání rozhodnutí - platebního výměru - ze dne 18. 7. 2001, č. 14/01, č. j. 114460/01/293934/3663, kterým mu byla předepsána daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků za zdaňovací období roku 1998 ve výši 1006 Kč. Platební výměr vydal Finanční úřad Brno-venkov; tento finanční úřad označil stěžovatel v žalobě jako žalovaného.

Následným usnesením Krajský soud v Brně s odkazem na ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) ve spojení s ustanovením § 69 a § 33 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) označenou žalobu pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení (žaloba napadala rozhodnutí prvostupňového orgánu a nikoliv rozhodnutí orgánu, který ve věci rozhodl v posledním stupni) odmítl.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel včasnou kasační stížnost, ve které namítá nezákonnost usnesení o odmítnutí žaloby; uplatňuje důvod vymezený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Konkrétně uvedl, že sice v rozporu s ustanovením § 250 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „o. s. ř.“) označil za žalovaného prvostupňový orgán, z textu žaloby je však zcela zřejmé proti jakému rozhodnutí žaloba směřuje a čeho se domáhá. Dále stěžovatel doplnil, že následné poučení soudu, které mu bylo zasláno v souvislosti s nabytím účinnosti s. ř. s., přitom neobsahovalo vyrozumění o formálním nedostatku, který by mohl mít za následek odmítnutí žaloby,

přičemž takovou poučovací povinnost ukládá soudu ustanovení § 43 odst. 1 o. s. ř. a ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. Soud měl tedy podle stěžovatele poté, kdy oznámil, že pokračuje v řízení dle § 130 odst. 1 s. ř. s., upozornit na vady podání a stanovit lhůtu pro jejich odstranění. K odstranění vad však nebyla stěžovateli dána možnost. V tomto postupu shledává upření práva na spravedlivý proces, porušení čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod, jakož i ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. (resp. ustanovení § 43 odst.1 o. s. ř., podle nějž byl soud povinen postupovat před účinností s. ř. s.). Na základě výše uvedeného proto stěžovatel požaduje, aby bylo shora označené usnesení Krajského soudu v Brně zrušeno pro nezákonnost a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

Na výzvu Krajského soudu v Brně stěžovatel upřesnil v souladu s dikcí s. ř. s. kasační stížnost o údaje týkající se data doručení kasační stížnosti, rozsahu, jakož i upřesnil označení účastníků řízení.

Finanční úřad Brno – venkov nepodal na výzvu soudu ke kasační stížnosti žádného vyjádření.

Ze správního a soudního spisu pak pro posouzení věci zejména vyplynulo, že Finanční úřad Brno - venkov jako prvostupňový správní orgán předepsal stěžovateli platebním výměrem ze dne 18. 7. 2001, č. 14/01, č. j. 114460/01/293934/3663, daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků za zdaňovací období roku 1998 ve výši 1006 Kč. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, které bylo rozhodnutím Finančního ředitelství v Brně ze dne 21. 5. 2002, č. j. 110/7085/2001-0106 zamítnuto.

V následné žalobě (podané dne 31. 7. 2002 ke Krajskému soudu v Brně) pak stěžovatel označil jako žalovaného „Českou republiku, zastoupenou Finančním úřadem Brno - venkov se sídlem 604 24 Brno, Příkop 8“. Stěžovatel namítal zkrácení svých práv rozhodnutím Finančního úřadu Brno – venkov. Uváděl, že mu byla uložena povinnost, která mu nepřísluší; požadoval přezkoumaní označeného platebního výměru. V žalobě dále mimo jiné uvedl, že odvolací orgán (Finanční ředitelství v Brně) řádně neposoudil skutkový stav, dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním, jakož i pochybil v právním posouzení věci. Tato tvrzení pak podrobně rozváděl.

Ze soudního spisu dále vyplynulo, že žalobce se podanou žalobou domáhal kromě přezkoumání výše uvedeného rozhodnutí, i přezkoumání dalších rozhodnutí. Krajský soud v Brně usnesením ze dne 2. 9. 2002, č. j. 29 Ca 242/2002 - 85 rozhodl o vyloučení žaloby k samostatnému řízení a žalobu odmítl (viz výše).

Napadené soudní rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení Krajského soudu v Brně v mezích jejího rozsahu a důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná a stěžovatel je zastoupen advokátem.

Napadané rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby je postaveno na skutečnosti, že v případě označení prvostupňového orgánu za žalovaného, resp. domáhaní se zrušení pouze prvostupňového rozhodnutí, se jedná o neodstranitelný nedostatek podmínek řízení.

Pro posouzení celé věci je třeba nejprve uvést relevantní zákonná ustanovení. Předně dle ustanovení § 37 odst. 3, věta první s. ř. s. musí být z každého podání zřejmé čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co se navrhuje, a musí být podepsáno a datováno. Dle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. pak předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek, o tom musí být podatel ve výzvě poučen. A následně dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (nestanoví-li s. ř. s. jinak), soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.

Ustanovení § 64 s. ř. s. pak stanoví, že pro řízení ve správním soudnictví se přiměřeně použijí ustanovení prvé a třetí části o. s. ř., přičemž ustanovení § 41 odst. 2 o. s. ř. uvádí, že každý úkon soud posuzuje podle jeho obsahu, i když je úkon nesprávně označen.

Dále je pro posouzení celé věci třeba vyjít z judikatury Evropského soudního dvora pro lidská práva, např. případ Bulena proti České republice (stížnost č. 57567/00, ze dne 20. 4. 2004). Evropský soudní dvůr v označené věci posuzoval tvrzené porušení čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o lidských právech, když stěžovatel namítal porušení svého práva na přístup k soudu z důvodu, že Ústavní soud ČR odmítl jeho případ meritorně projednat s odůvodněním, že ústavní stížnost byla namířena pouze proti rozhodnutí soudu prvního stupně. Soud věc vyhodnotil tak, že „právo na soud“, jehož součástí je právo na přístup k soudu, není absolutní a připouští jistá omezení, zejména pokud jde o podmínky přípustnosti opravného prostředku, neboť samotná jeho povaha vyžaduje právní úpravu na úrovni státu, který má v tomto ohledu určitý prostor pro uvážení (rozsudek ve věci *García Manibardo proti Španělsku*, č. 38695/97, § 36, ESLP 2000-II, a rozsudek ve věci *Zvolský a Zvolská proti České republice*, č. 46129/99, § 47, ESLP 2002-IX). Tato omezení však nesmí omezovat přístup otevřený jedinci takovým způsobem či do té míry, aby bylo právo zasaženo ve své podstatě. Tato omezení jsou v souladu s článkem 6 odst. 1 označené Úmluvy pouze tehdy, pokud sledují legitimní cíl a pokud existuje rozumná rovnováha mezi použitými prostředky a sledovaným cílem (viz rozsudek ve věci *Guérin proti Francii* ze dne 29. července 1998, *Sbírka rozsudků a rozhodnutí* 1998-V, § 37). Dle Evropského soudu pro lidská práva z těchto zásad vyplývá, že jestliže právo podat opravný prostředek z pochopitelných důvodů podléhá zákonem stanoveným podmínkám, jsou soudy povinny při uplatňování procesních pravidel zamezit jak nadměrnému formalismu, který by byl v rozporu se spravedlivostí řízení, tak přílišné volnosti, která by ve svém důsledku vedla k odbourání procesních náležitostí upravených zákonem.

Stejně tak je pro posouzení celé věci podle Nejvyššího správního soudu třeba vyjít i z judikatury Ústavního soudu. Nejvyšší správní soud odkazuje např. na rozhodnutí ze dne 4. 12. 2001, č. j. II. ÚS 126/01 ve kterém bylo mimo jiné uvedeno, že „*je-li v petitu správní žaloby navrhováno "zrušení rozhodnutí správního orgánu prvého stupně potvrzené rozhodnutím druhostupňového správního orgánu" za situace, kdy z této žaloby vyplývá, že jsou jí napadena správní rozhodnutí obou stupňů, jedná se pouze o odstranitelnou vadu*

podání. Pokud soud řízení usnesením zastavil, aniž by žalobce vyzval k odstranění této vady, porušil tím jeho ústavně zaručené právo dle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny“.

Na základě výše uvedeného a s odkazem na ustanovení zákona, podle kterého je každý úkon účastníka soudního řízení správního nutno stejně jako v řízení civilním posuzovat dle jeho obsahu (viz výše), tak Nejvyšší správní soud shrnuje, že pokud žalobce označil za žalovaného prvostupňový správní orgán, avšak z obsahu žaloby vyplývá, že žalobními námitkami brojil proti rozhodnutí orgánů obou stupňů, že se sice žalobce dopustil vady v označení žalovaného rozhodnutí, tato vada však byla na výzvu soudu odstranitelná ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. V takovém případě bylo proto pak povinností soudu vyzvat navrhovatele (žalobce) k opravě či doplnění jeho podání, stanovit k tomu lhůtu a poučit jej o následcích spojených s neuposlechnutím této výzvy.

Podle Nejvyššího správního soudu se tak za situace, kdy stěžovatel označí v žalobě jako žalovaného prvostupňový správní orgán, ale z obsahu žaloby je zřejmé, že brojí i proti rozhodnutí odvolacího orgánu, nejedná o neodstranitelnou vadu, jež by měla vést k odmítnutí návrhu (§ 37 odst. 5 s. ř. s.).

Krajský soud v Brně pochybil, když stěžovatele nevyzval k odstranění vady jeho podání a toto pochybení má za následek nezákonnost jeho usnesení ze dne 21. 3. 2003, č. j. 29 Ca 242/2002 - 112, kterým byla žaloba stěžovatele odmítnuta. Nejvyšší správní soud proto, vycházeje přitom i z právního názoru vysloveného rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 12. 10. 2004, sp. zn. 5 Afs 16/2003, napadené usnesení Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud je právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto zrušujícím rozhodnutí vázán (§ 110 odst. 1 a odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti pojedná Krajský soud v Brně v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. 1. 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu